

BUTLLETÍ

DE LA

Institució Catalana d'Història Natural

3.ª ÈPOCA.

BARCELONA, NOVEMBRE 1920.

ANY III — NÚM. 8.

SECCIÓ OFICIAL

~~~~~

SESSIÓ CIENTÍFICA DEL 4 DE NOVEMBRE DE 1920

Presidència del Rnd. P. J. M.ª de Barnola, S. J.

President.

Amb l'assistència dels Srs. P. Barnola, Bataller, Bofill i Pichot, Broquetas, Codina, Faura i Sans, Font Quer, Maluquer (Josep), Maluquer (Salvador), Mas de Xaxars, Sala i Vilaseca, secretari, a tres quarts de set de la tarda és oberta la sessió pel President.

El P. Barnola excusa la no assistència dels membres Srs. R. P. Pujiula i d'Aguilar-amat.

Els Srs. Faura, Bataller i Vilaseca presenten com a soci a M. Paul Fallot, Maître de Conférences de Géologie a la Universitat de Grenoble.

El Sr. Tresorer dona comte d'haver-se cobrat de la Mancomunitat de Catalunya la subvenció d'enguany quin muntant és de pts. 491'90.

Del Consell Acadèmic del Museu de la Plata l'anunci del nomenament de President a favor del Dr. Luis Masià Torres.

Seguidament, són fetes les següents

COMUNICACIONS VERBALS:

Nova localitat de la Coronella gironica Dum.—El Sr. S. Maluquer innova que el consoci En C. O. Rosset ha trobat prop la Torra Barona de Castelldefels aquest interessant ofidi. El Sr. Codina manifesta que l'esmentat ofidi no escasseja a Pedralbes (Sarrià) on l'han cassat aquesta tardor, ell mateix i el consoci Sr. Borrell, els exemplars, ja adults, s'han

classificat fàcilment amb l'auxili de la Nota monogràfica del membre En J. Maluquer on àdhuc es cita de Sarrià (Barnola).

Troballa lepidopterològica.—El mateix Sr. Rosset pogué recollir a Camprodón el passat mes d'agost, atreta a la llum elèctrica, la papellona *Hadena furva* Hubner, var. *Italica* Trti., la qual és nova per Catalunya i fou descoberta al Mont-Rosa (Itàlia) pel compte de Turati. M. Jules Culot de Ginebra en tractar dels lepidòpters nocturns, representa aquesta forma en la lám. 28, fig. 7, mes no'n fa d'ella cap descripció, esperant la que'n dongui el seu propi autor Turati.

Geologia de la Serra de Cardó.—Els Srs. Fallot, Faura i Sans anuncien la propera presentació d'un estudi geològic sobre els terrenys juràssics de la Serra de Cardó (Tarragona).

Les litoclasses del conglomerat del Montserrat.—El Sr. Jacint Elías comunica aquesta nota geològica:

«Un fenòmen digne d'atenció, diu, és el que ofereixen els conglomerats, tant del Montserrat com del Sant Llorenç del Munt, en dividir-se en blocs paralel-lepipedics per esquerdes verticals perpendiculars a les línies d'es-tractificació.

L'esberlament de les roques per esquerdes verticals o litoclasses s'ha atribuït a diverses causes. Pero si bé es cert que aqueixes causes poden explicar el trencament dels conglomerats per encongiment dels seus components, no és fàcil comprendre perquè ho fan gairebé sempre per esquerdes verticals i no en tots sentits. Això fa pensar que tal vegada aquesta disposició sigui deguda a un altra causa que no s'ha tingut en compte, i que ara vaig a indicar com a molt probable.

Es de creure que en varies èpoques geològiques el Montserrat formà part de plecs anticlinals de molta amplitud, i que per mor del continuat alçament del terrer, provocat per prempsades laterals, en accentuar-se la curvatura dels plecs, les capes haguessin adquirit molta tivantó. En aquest cas, la massa dels conglomerats, sobre tot a la part alta o superficial, hauria ocupat cada vegada major volum, ço que l'hauria obligat a trencar-se per moltes esquerdes verticals, i no en tots sentits com ho faria la sequedat. Això pot-ser ens explicaria el perquè, com fa notar En Lluís Marian Vidal, en el conglomerat oligocènic del Montserrat els efectes d'esquerdament i d'erosió són més visibles que en els conglomerats oligocènics d'altres paratges, «essent aixís que no's veuen ni en la composició de la roca ni en les condicions climatològiques diferències entre aquesta i altres localitats» (1).

Que'l Montserrat en altre temps hagi format part de plecs anticlinals, sembla cosa indubtable, havent-se manifestat aitals plecs en totes èpoques principalment: durant l'època Tortonienca, la prempsada de S. E. a N.

(1) Revista *Ibérica*, volúm XII, any 1919, p. 70.

W. que feu emergir el Montjuich i alçar el terrer continental, arrambant cada vegada mes les aigües de l'antic Llac Oligocènic envers la fossa de l'Ebre, degué accentuar el plec anticlinal en el que es trobava el Montserrat, omplint-lo d'esquerdes verticals, i inclinant tota la massa de la muntanya envers el N. W., aital com es veu encara avui.

Durant l'època Sarmantiana, una prempsada de S. S. W. a N. N. E. inicià en el Montserrat un altre plec anticlinal, gairabé perpendicular a l'anterior, obligant també a les roques a esquarterar-se verticalment, fins que en acabar dita època es traencà de sobte el plec, enfonzant-se el terrer per Collbató i produïnt els estimbats de les *Coves del Salitre*. En començar el període pliocènic, una prempsada de llevant envers ponent formà un plec anticlinal que, en inflar-se, produí noves litoclasses, fins que esfonzant-se per llevant, no sols restaren inclinats envers ponent tots els trams de la muntanya, segons és veu en pujar pel cremallera, sinò que es produïren els esferèidors precipicis de dessota de Sant Geroni.

Es molt possible que encara avui el plec anticlinal que es forma a les costes de Garraf, i que per balanceig va esfonzant a la costa de llevant entre Masnou i Mataró, interressi també al Montserrat, contribuïnt a augmentar el nombre de litoclasses, ajudant aixís al esberlament de la muntanya.

Els treballs originals presentats són: A. CODINA: Recull de Zoocecidies Catalanes.—Dr. FONT QUER: Una *Asperula* i una *Avena* noves de les illes Pitiuses. —FRÈRE SENNEN: Deux jours d'herborisation dans la plaine de Vich. I. De Manlleu a Ntra. Sra. de la Salut en auto-camió. II. Une journée d'herborisation aux alentours de Gallissans.—C. PAU: Miscelánies Botánicas, I.—J. BROQUETAS: Nota sobre les roques metamòrfiques de fàcies arcaica del Tibidabo (Barcelona).—J. R. BATALLER: Nota mineralògica.—Nota bibliogràfica per A. CODINA.

I no havent-hi més assumptes de què tractar és aixecada la sessió a un quart de nou de la vetlla.